

POSTANOWIENIE

Dnia 14 lipca 2010 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Lech Walentynowicz (przewodniczący)

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz

SSN Zbigniew Kwaśniewski (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa A. Z.

przeciwko H. R.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej w dniu 14 lipca 2010 r.,

zażalenia pozwanego na postanowienie Sądu Apelacyjnego z dnia 26 kwietnia 2010 r.,

sygn. akt I ACa (...),

oddala zażalenie.

Uzasadnienie

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną pozwanego H. R. od wyroku tego Sądu wydanego w dniu 22 grudnia 2010 roku w sprawie sygn. akt I ACa (...).

W uzasadnieniu postanowienia Sąd wskazał, że pozwany nie uiścił należnej opłaty sądowej od wniesionej skargi kasacyjnej, a tym samym skarga ta, jako nieopłacona, podlega odrzuceniu na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. Zaznaczył przy tym, że pełnomocnik pozwanego w dniu 12 kwietnia 2010 roku został wezwany do usunięcia braku formalnego skargi kasacyjnej poprzez uiszczenie należnej od niej opłaty sądowej na skutek oddalenia przez Sąd, postanowieniem z dnia 1 kwietnia 2010 roku, zgłoszonego wniosku o zwolnienie od przedmiotowej opłaty. Mimo upływu

wyznaczonego w wezwaniu terminu do usunięcia braku formalnego skargi kasacyjnej pozwany nie uiścił należnej opłaty sądowej, co uzasadniało jej odrzucenie na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej pozwany zarzucił naruszenie art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. z art. 102 ust. 1 ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 167, poz. 1398 ze zm.). W motywach zażalenia podniósł, że Sąd Apelacyjny rozstrzygając w przedmiocie zwolnienia od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej nie wziął pod uwagę dokumentów, które skarżący - wezwany do usunięcia braków formalnych wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej - nadał w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 30 marca 2010 roku. Jego zdaniem Sąd oddalając w dniu 1 kwietnia 2010 roku wniosek pozwanego o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej nie dysponował istotnymi dla rozstrzygnięcia dokumentami, które zostały nadane w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 30 marca 2010 roku, a więc z zachowaniem określonego przez Sąd terminu do uzupełnienia braku formalnego wniosku o zwolnienie od opłaty sądowej. Skarżący podkreślił, że trafność rozstrzygnięcia Sądu w przedmiocie wniosku o zwolnienie od obowiązku uiszczenia należnej opłaty sądowej jest uzależniona od zgromadzenia dokładnych i pełnych informacji o sytuacji majątkowej i rodzinnej oraz dochodach wnioskodawcy według stanu rzeczy istniejącego w chwili orzekania. Tym samym, pomięcie przez Sąd, nadanych w polskiej placówce pocztowej operatora publicznego w dniu 30 marca 2010 roku, dokumentów, które - w ocenie skarżącego - wskazywały na istnienie przesłanek uzasadniających zwolnienie go od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od wniesionej skargi kasacyjnej prowadzi do wadliwości postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 1 kwietnia 2010 roku oddalającego przedmiotowy wniosek.

W konkluzji zażalenia skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego postanowienia w całości poprzez jego uchylenie oraz uwzględnienie w całości wniosku pozwanego o zwolnienie od opłaty sądowej od wniesionej skargi kasacyjnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie jest zasadne.

Zgodnie z art. 398⁶ § 2 k.p.c. nieopłacenie lub nienależyte opłacenie skargi kasacyjnej stanowi podstawę do jej odrzucenia przez sąd drugiej instancji. Wniesiona przez skarżącego skarga kasacyjna nie była opłacona, a zatem słusznie została odrzucona.

Zgodnie z art. 394¹ k.p.c., w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 19 marca 2009 roku o zmianie ustawy - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. z 2009 r. Nr 69, poz. 592), Sąd Najwyższy w ramach swojej kognicji rozpoznaje wyłącznie zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną, skargę o stwierdzenie niezgodności z prawem prawomocnego orzeczenia oraz rozstrzygające co do kosztów procesu, które nie były przedmiotem rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji (art. 394¹ § 1 k.p.c.), a także - w sprawach, których przysługuje skarga kasacyjna - na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień o których mowa w art. 398¹ k.p.c. oraz wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji (art. 394 § 2 k.p.c.).

Na postanowienie z dnia 1 kwietnia 2010 roku o oddaleniu wniosku o zwolnienie od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od wniesionej skargi kasacyjnej nie przysługuje zażalenie do Sądu Najwyższego ze względu na treść art. 394¹ k.p.c. Dopuszczalne jest natomiast wniesienie do Sądu Najwyższego zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji o odrzuceniu skargi kasacyjnej (art. 398¹ § 1 pkt 1 k.p.c.) Zawarty w tymże zażaleniu zarzut naruszenia art. 398⁶ § 2 k.p.c. w zw. art. 102 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych jest w istocie skierowany przeciwko postanowieniu Sądu Apelacyjnego z dnia 1 kwietnia 2010 roku oddalającemu wniosek o zwolnienie od opłaty sądowej. Postanowienie to niewątpliwie miało wpływ na wynik sprawy bowiem stanowiło podstawę do odrzucenia skargi kasacyjnej wniesionej przez skarżącego, przy czym nie podlegało zaskarżeniu.

W judykaturze reprezentowane jest stanowisko, że postanowienie sądu drugiej instancji, na które nie przysługuje zażalenie może być przedmiotem kontroli Sądu Najwyższego wyłącznie na podstawie art. 380 w zw. z art. 398²¹ k.p.c. (por. m.in. postanowienie SN z dnia 8 marca 2000 r., sygn. akt I CZ 259/99, publ. Biul. SN 2000, nr 7, poz. 8; postanowienie SN z dnia 15 stycznia 2001 r. sygn. akt II CZ 197/04, niepubl.; postanowienie SN z dnia 21 listopada 2001 r., syn. akt I CZ 165/01, OSNC 2002, nr 7-8; postanowienie SN z dnia 23 września 2004 r., sygn. akt III CZ 71/04, niepubl.). Warunkiem przeprowadzenia stosownej kontroli - zgodnie z dyspozycją art. 380 k.p.c. - jest jednak zawarcie w zażaleniu wniosku o rozpoznanie tego postanowienia (por. postanowienie SN z dnia 23 września 2004 r., sygn. akt III CZ 71/04, niepubl.; postanowienie SN z dnia 3 marca 2005 r., sygn. akt II CZ 197/04, niepubl.). Wniosek taki, w przypadku środków zaskarżenia wnoszonych przez profesjonalnych pełnomocników, powinien być jednoznacznie sformułowany, gdyż nie ma podstaw do

przypisywania im treści wprost w nich nie wyrażonych (por. postanowienie z dnia 4 października 2006 r., sygn. akt I CZ 81/06, niepubl.).

W zażaleniu nie został zawarty wniosek skarżącego o przeprowadzenie, na podstawie art. 380 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ k.p.c., kontroli postanowienia sądu drugiej instancji oddalającego wniosek skarżącego o zwolnienie go od obowiązku uiszczenia opłaty sądowej od wniesionej skargi kasacyjnej, tym samym Sąd Najwyższy nie jest uprawniony do badania jego zasadności.

Z tych też względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w 394¹ § 3 k.p.c. postanowił jak w sentencji.